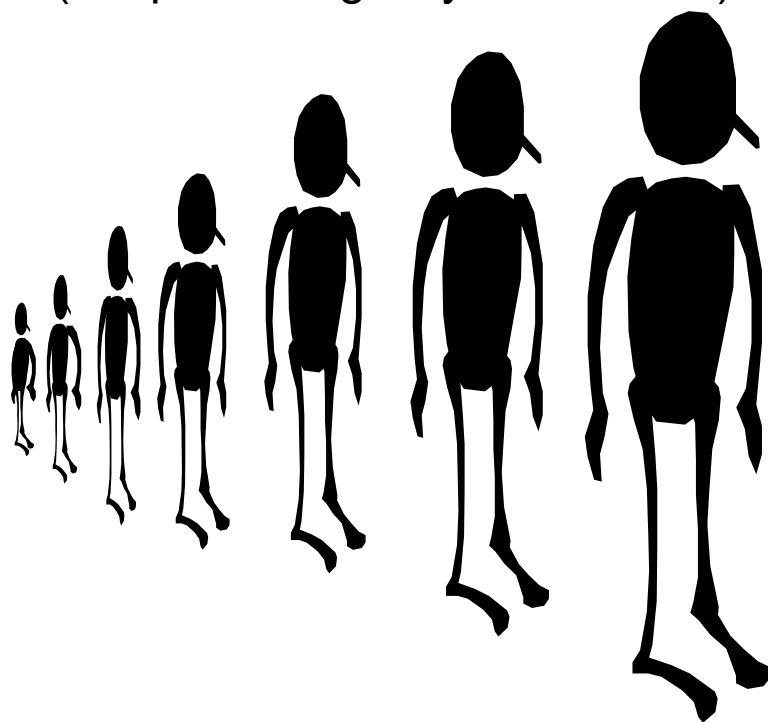

WIEDZAJNIK HARCERSKI

CZĘŚĆ IV

PORADNIK DRUŻYNOWEGO

Na podstawie broszury
“Pierwsze Kroki Drużyny Harcerskiej”
napisanej przez Barbarę Niemiec phm.
(rok pierwszego wydania: 1998)

Pierwotnik został wydany w Siemianowicach Śląskich w roku 1998
Przepisany do Wiedzajnika 18 Października 2000

Witaj szanowna družno, witaj drogi druhu!

Z ogromną przyjemnością oddajemy w Twoje ręce czwarty zeszyt z serii „**Wiedzajnika Harcerskiego**”.

Tymrazem dajemy Ci napisany przez drużnę Barbarę Niemiec phm. poradnik drużynowego drużyny harcerskiej.

Oryginał poradnika powstał na jeden z kursów a później o nim nieco zapomniano. Teraz zaś dostosowany do wymogów *Wiedzajnika* zaistniał i w nim i w internecie.

„**Wiedzajnik**” niegdyś można było „nabyć” w Komendzie Hufca ZHP w Siemianowicach Śląskich za jeden prześliczny uśmiech. W tej chwili możesz go znaleźć tylko w internecie pod adresem <http://zhp-siem.kotlomontaz.pl/wiedzajnik/>

Z poważaniem
Była Agencja Wydawnicza MarcoDRUK2000
a aktualnie osoba prywatna czyli ja, Marcin

Już wkrótce zostaną wydane kolejne zeszyty z tej serii. Co będzie w kolejnych, dowiesz się już wkrótce.

Jeżeli masz jakiegokolwiek propozycje, materiały, rady i inne im podobne różności możesz je dostarczać bezpośrednio do mnie na adres: 41-100 Siemianowice ul.Korfantego 15a/12. Możesz również kontaktować się telefonicznie pod numerem 501 33 84 72 lub via e-mail: ciniek@demo.pl

PRZYJEMNEJ I KREATYWNEJ PRACY ŻYCZĘ JA

KROK PIERWSZY

Tytułowe pierwsze kroki skieruj oczywiście do hufca, porozmawiaj z Komendantem i odpowiednim Namiestnikiem, przedstaw im swoje plany i zamierzenia. Właśnie tu otrzymasz błogosławieństwo i skierowanie do pracy z drużyną. Ze skierowaniem należy udać się do Dyrekcji szkoły, w której chcesz założyć drużynę. Udając się na pierwszą rozmowę pamiętaj, że bardzo ważne jest pierwsze wrażenie, postaraj się więc wypaść jak najlepiej. Przedstaw siebie i swoje plany. Ustal z dyrekcją na jakich warunkach będziecie w szkole istnieć, jeśli nie masz własnej harcówki - z jakich pomieszczeń możesz korzystać, zorientuj się kiedy możesz spotkać się z kandydatami na swych harcerzy, itd.

Jeśli uporasz się już z formalnościami, kolej następuje - trudniejsze kroki, a więc do dzieła!

KROK DRUGI

Agitacja

To ilu harcerzy możesz mieć na zbiórkach zależy m.in. od tego, jak będzie wyglądać będzie pierwsze spotkanie z przyszłymi harcerzami, dlatego dużo uwagi należy poświęcić agitacji i pierwszej zbiórce.

Ale po kolei.

Wiesz już (po rozmowie z dyrekcją) kiedy, i o której godzinie możesz przeprowadzić nabór, musisz się więc do niej odpowiednio przygotować. Pomyśl jaką będzie miała ona formę (jakie rzeczy musisz przygotować), co chcesz powiedzieć swoim przyszłym harcerzom, jak zachęcisz ich do wstąpienia w harcerskieszeregi.....

Przygotowując się do agitacji warto pamiętać o kilku bardzo ważnych sprawach, a mianowicie podczas niej:

- pobudź ciekawość dziecka;
- podkreśl niezwykłość każdego spotkania;
- udowodnij przyszłym harcerzom, że to oni (nie ty) są na zbiórkach najważniejsi;
- opowiedz czego mogą się na zbiórkach spodziewać, czym będą się zajmować;

A przede wszystkim nie zapomnij poinformować Twoich przyszłych podopiecznych kiedy, o której godzinie i gdzie odbędzie się pierwsza zbiórka. Możesz przygotować informacje lub zaproszenia dla dzieci, warto pomyśleć o plakacie informacyjnym..... możliwości jest wiele i zależą one jedynie od Twojej inwencji twórczej.

KROK TRZECI

Pierwsza zbiórka

Zaplanuj ją tak, by była atrakcyjna dla dzieci. Pamiętaj, że one nieznają Ciebie i Ty nie znasz ich - warto więc coś z tym zrobić. Poza tym Twoi przyszli harcerze nie wiedzą dokładnie na czym polega harcerstwo, co to jest drużyna, kim jest drużynowycy przyboczny. Spróbuj już na pierwszej zbiórce powiedzieć im co ich w drużynie czeka. Radziłabym też dużo zabaw poznawczych i integracyjnych, piosenek Jak będzie wyglądała Twoja pierwsza zbiórka zależy tylko od Ciebie i Twojej inwencji twórczej, nie zapominaj jednak, tworząc jej konspekt o ZASADACH DOBREJ ZBIÓRKI, czyli:

zasadzie przemienności elementów (statycznych, dynamicznych, cichych, głośnych) - pamiętaj, że wszystko ma SWÓJ czas;

zasadzie logicznego ciągu zbiórki - staraj się pamiętać o klamrach łączących zbiórkę w sensowną całość - unikaj słowa: „A teraz ...” - stwórz ono sztuczną atmosferę;

zasadzie zachowania tempa - zmieniaj elementy tuż po kulminacyjnym punkcie pracy;

zasadzie stałości niektórych elementów - ta zasada jest „latarką”, która nie pozwoli Ci się zgubić; pamiętaj więc o czterech stałych elementach, obrzędowym rozpoczęciu, obrzędowym zakończeniu, gawędzie (lub jej formie wymiennej), minutkach harcerskich;

zasadzie czegoś nowego na każdej zbiórce;

zasadzie podziału pracy między wszystkich - między drużynowym, przybocznym, zastępami, harcerzami;

zasadzie samodzielności inicjatywy - nie odtrącaj pomysłów harcerzy, niech mają szansę, żeby się wykazać - daj szansę wypowiedzenia harcerzom własnego zdania;

zasadzie „drużynowy też się bawi”;

Jeśli przemyślałeś już jak wyglądać ma Twoja zbiórka, czas wziąć się za napisanie jej *konspektu*.

W napisaniu konspektu pomoże Ci umieszczony poniżej „schemat”, najlepiej weź arkusz papieru i po prostu napisz:

1. TEMAT ZBIÓRKI - zatytułuj ją jakoś, pamiętaj, że ciekawa nazwa bardziej zainteresuje harcerzy;
2. CO CHCESZ HARCERZOM NA TEJ ZBIÓRCE PRZEKAZAĆ, CZEGO CHCESZ ICH NAUCZYĆ, JAKIE UMIEJĘTNOŚCI MAJĄ NI POSIĄŚĆ
3. JAKIMI FORMAMI PRACY JESTEŚ W STANIE ZREALIZOWAĆ TO WSZYSTKO
4. PLAN ZBIÓRKI
5. PRZEANALIZUJ PLAN POD WZGLĘDEM ZASAD DOBREJ ZBIÓRKI
6. WYPISZ CO MUSISZ PRZYGOTOWAĆ, O CZYM PAMIĘTAĆ, KOGO MUSISZ POPROSIĆ O POMOC LUB ZGODE...
7. Przygotuj WOREK Z TWORZYWEM, czyli teksty piosenek, treść gawędy, gry, zabawy...

Jeśli już napisałeś - masz gotowy konspekt!

Czas więc na krok kolejny...

KROK CZWARTY

Zezwolenia Rodziców

Już od początku zadbaj o dobre kontakty z rodzicami swoich harcerzy. Jeśli możesz zorganizuj spotkanie z rodzicami Twoich pociech, przedstaw im siebie i swoje plany, spróbuj pozyskać w nich sojuszników - jeśli Ci się uda, będą nieocenioną pomocą. I najważniejsze: poproś o pisemną zgodę na uczestnictwo dziecka w zbiórkach. Pozwolenia zbierz i dołącz do dokumentacji.

KROK PIĄTY

Meldunek

Praktykuje się, iż nowo utworzona drużyna przechodzi tzw. OKRES PRÓBNY, trwający trzy miesiące. Jeśli więc jesteś po pierwszych zbiórkach zanieś do hufca meldunek informujący o istnieniu drużyny. Poproś w nim również o rozpoczęcie okresu próbnego. Jak wyglądać będzie meldunek (i jego treść) zależy tylko od jego twórców.

KROK SZÓSTY

Dokumentacja

Każda drużyna posiadać powinna dokumentację, w skład której wchodzi:

- książka pracy;
- książka finansowa;
- kronika;
- karty prób na stopnie i sprawności;
- ewidencja książeczek harcerskich;
- lista członków drużyny;
- karty biwaków;
- różnego rodzaju sprawozdania i protokoły;

Oprócz powyższych dokumentów każda drużyna powinna posiadać jeszcze jedną ważną pozycję, która na pewno pomoże w całorocznej pracy. Chodzi oczywiście o PLAN PRACY.

Piszemy go po kilku zbiórkach, kiedy poznamy już naszych harcerzy, ich zainteresowania, potrzeby i zdolności. Uwzględniamy w nim również:

- imprezy z tzw. zielonego i czerwonego kalendarza;
- imprezy wynikające z planu pracy szczebu i hufca;
- potrzeby środowiska;
- prawo i przyrzeczenie oraz system stopni i sprawności;
- obrzędy;

Wiesz już co powinno znaleźć się w Twoim planie, nie pozostaje więc nic innego jak tylko go napisać. Pomoże Ci w tym wzór zamieszczony na następnej stronie:

PLAN PRACY
..... DH
NA ROK/.....
..... **SZCZEP ZHP**
HUFIEC
OPRACOWAŁ:

1. Charakterystyka drużyny:

..... DH..... działa od..... przy SP nr..... W.....
Liczy harcerek i harcerzy w wieku
Drużyna pracuje zastępami, jestich
Zastępowi posiadają przeszkolenie nastopniu
Dotychczas dh. i dh. zdobyło stopień,
..... dh. zdobywa stopień
W drużynie pracuje przybocznych w stopniu
Drużyna posiada własną kronikę.
Zbiórki odbywają się w o godz. w harcówce / szkole.....

2. Założenia wychowawczo-programowe:

W tym roku chciałbym, aby moja drużyna:

.....
.....
.....

3. Ramowy plan pracy:

<i>Data:</i>	<i>Temat zbiórki:</i>	<i>Sposób realizacji:</i>	<i>Uwagi:</i>

KROK SIÓDMY

Koniec Okresu Próbneho

Po około trzech miesiącach działalności Twojej drużyny Komendant hufca ogłasza w rozkazie istnienie drużyny, nadaje jej numer (nazwa leży w gestii drużyny), a tym samym ZAKAŃCZA OKRES PRÓBNY. Od tego momentu Twoja drużyna rozpoczyna "normalną" działalność, kończy stawiać pierwsze kroki i zaczyna raczkować, ale o tym może innym razem. Póki co warto zorganizować sobie warsztat pracy drużynowego, czyli miejsca „narzędzia” konieczne do realizacji Twoich harcerskich planów, zamierzeń, celów.

W najprostszym przypadku jest to po prostu półka bądź szuflada, do której wrzuca się materiały związane tematycznie z harcerstwem. Im większy jednak staż drużynowego tym większe zbiory, w których o ile zawczasu nie zrobimy porządku, trudno będzie się nam odnaleźć.

Najlepiej zacząć od podzielenia własnego księgozbioru na działy tematyczne. Im większa kolekcja, tym bardziej szczegółowy powinien być podział. Materiały ulotne można składać w specjalnych teczkach; podobnie postąpić można z prasą.

Należy pamiętać, że pomocą w pracy drużynowego są również biblioteki i czytelnie, a także specjalistyczne bibliografie - najbardziej znaną pozycją z tej dziedziny jest praca Władysława Broniewskiego pt. „Bibliografia harcerska 1911-1960” (Warszawa, 1992).

W następnym „rozdziale” znajdziesz zestawienie bibliograficzne, które być może pomoże Ci w Twojej harcerskiej karierze.

KROK ÓSMY

Bibliografia: Regulaminy

1. Harcerskie odznaki honorowe / T. Sikorski.- Warszawa, [199?]
2. Instrukcja o działalności finansowej, gospodarczej i sprzętowej w drużynie ZHP / ZHP GK.- Warszawa, 1993
3. Regulamin mundurów zuchów, harcerek, harcerzy, instruktorek i instruktorów ZHP / ZHP.- Warszawa, 1994
4. Regulamin musztry, służby wewnętrznej i wartowniczej ZHP / ZHP GK.- Warszawa, [1994?]
5. Regulamin odznak i oznak zuchowych, harcerskich i instruktorów ZHP / Komisja Statutowo-Regulaminowa Rada Naczelna ZHP.- Warszawa, 1997
6. Sprawności harcerska / ZHP GK.- Warszawa, 1993
7. Starszoharcerskie znaki służb / ZHP GK Wydział Harcerstwa Starszego i specjalności.- Warszawa, 1997
8. Statut ZHP.- Warszawa, 1995
9. Stopnie i sprawności harcerskie / ZHP GK.- Warszawa, 1996
10. System stopni harcerskich / ZHP GK.- Warszawa, 1993

Bibliografia: Regulaminy

1. Co każdy drużynowy wiedzieć powinien, czyli jak prowadzić paczkę przyjaciół harcerską metodą / KiM.- Kraków, 1990
2. Co każdy zastępowy wiedzieć powinien / Grzegorz Całek.- Warszawa, [199?]
3. Czuwajcie i módlcie się: modlitewnik harcerski / oprac. Zdzisław J.Peszkowski.- Lublin, 1988
4. Elementy programu scoutowego / Gebthner i Ska.- Warszawa, 1991
5. Gry i zabawy w harcerskiej izbie / wybór: Agnieszka Janiec.- Warszawa, 1984
6. Harcenaada / Z. Morawski.- Warszawa, [199?]
7. Harcerskie gry i zabawy / Wojciech Śliwierski.- Kraków, 1990
8. Harcerskie ideały / ZHP.- Warszawa, 1997
9. Harcerskie łamigłówki i zabawy logiczne / Grzegorz Całek.- Warszawa
10. Harcerski Paszport do Europy / ZHP GK Program „Paszport do Europy”.- Warszawa, 1997
11. Harcerski słowniczek abstynencki / Bolesław Leonhard.- Kraków, 1992
12. Jak być zastępowym? / Bogusław i Wojciech Śliwierscy.- Kraków, 1991
13. Jak prowadzić drużynę harcerską: uwagi metodyczne / W.Szczygieł.- Kraków, 1990 (reprint z 1946)
14. Jak prowadzić zastęp harcerski / Władysław Szczygieł.- Kraków, 1990 (reprint z 1946)
15. Jak skauci pracują / Andrzej Małkowski.- [przedruk] Kraków, 1914
16. Jak zdobywać stopnie instruktorskie: poradnik dla przewodników / Maria Supeł, Gabrijela Zielińska.- Warszawa, 1996
17. Krzyż harcerski / T. Sikorski.- Warszawa, [199?]
18. Leksykon harcerstwa / praca pod red. Olgierda Fietkiewicza.- Warszawa, 1988
19. Łowcy letnich wrażeń: tajemnice wielkiej przygody / R.Blicharski, B. Sack, P. Wituszyński.- Szczecin, 1986
20. O metodzie harcerskiej i jej stosowaniu / Ewa Grodecka.- Warszawa, [1983]
21. Obrzędowy piec / M.Kudasiewicz.- Warszawa, 1987
22. Od aktora do zielarza: piosenki i zabawy muzyczne / Henryk Ryszard Żuchowski.- Lublin, 1993
23. Od andrzejek do dożynek / J.Kamocki.- Warszawa, 1986
24. Odkrywcy nieznanego świata / ZHP GK.- Warszawa, 1996
25. Pod totemem Słońca / Antoni Wasilewski.- Warszawa, 1983
26. Poradnik harcerski.- Szczecin, 1997
27. Poradnik organizatora obozów harcerskich / ZHP GK.- Warszawa, 1976
28. Program Harcerstwa Starszego / ZHP GK.- Warszawa, [199?]
29. Przewodnik gier / Wojciech Pijanowski.- B.m., [198?]
30. Przysiężenie harcerskie / Bogusław Śliwierski.- Kraków, 1994
31. 100 pomysłów na bieg harcerski / Grzegorz Całek.- Warszawa, 1995
32. Scouting dla chłopców: wychowanie dobrego obywatela metodą puszcząską / R.Baden-Powell.- Warszawa, 1990 (reprint z 1938)
33. Scouting światowy: mały informator / Gebthner i Ska.- Warszawa, 1991
34. Sekrety dobrej drużyny / J.Burska, J.Hełstowska.- Warszawa, 1983
35. Styl życia / Stefan Mirowski.- Warszawa, [199?]
36. Szlak ku Europie: materiał programowy dla drużyn starszoharcerskich / ZHP GK Program Paszport do Europy.- Warszawa, 1997
37. Święta, tradycje i obrzędy ludowe w harcerstwie / Wojciech Śliwierski.- Kraków, 1987
38. Trening twórczości / E.Nęcka.- Olsztyn, 1992
39. Trzy pióra: [śpiewniczek w trzech tomach] / Poczta Harcerska Szczecin II.- Szczecin, [1995?]
40. Vademecum drużynowego.- Warszawa, 1981
41. W kręgu drużynowych starszoharcerskich / ZHP GK.- Warszawa, [199?]
42. Woda jest życiem / oprac. CSI ZHP.- Załęczce Wielkie, 1995
43. Wskazówki dla scoutmistrzów / R.Baden-Powell.- Warszawa, 1991
44. Z pamiętnika drużynowej / J.Burska.- Warszawa, 1966
45. Zamiast wykładów / Grzegorz Całek.- Warszawa, 1995
46. Zwyczaje i obrzędy harcerskie / T.Kwiatkowski.- B.M., [198?]